קא: המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מביא מפתח ומניח באיסקופה. פירש בקונטרס דמהא מדקדק דהדר ביה ר' מאיר משערי גינה ולא גזר לעומד ברשות הרבים שלא יטלטל בכרמלית דהא איסקופה כרמלית היא כדאמרינן לקמן ואין נראה לר"י דמכאן אין להוכיח דאיכא לאוקמא למחר פותח ונועל כגון שעומד על האיסקופה וכן נראה לפרש דאי ברשות הרבים קאי מאי וכן דמשמע דומיא דההוא דשערי גינה ונראה לר"י כמו שהגיה בקונטרס בפירושיו דמסיפא מוכח דהדר בה רבי מאיר משערי גינה דקתני למעלה מי' מניחו במנעול ולמחר פותח ונועל דכי קאי נמי על האיסקופה הוה ליה מכרמלית לרשות היחיד דע"כ איסקופה כרמלית היא דאי מקום פטור אמאי צריך להניח המפתח במנעול יניחו באיסקופה: **מדקאמר** וכן חנויות מכלל דבאיסקופ' כרמלית.

דוכן משמע דומיא דשערי גינה ואי הוא איסקופת רשות היחיד אם כן היה מטלטל מרשות היחיד לכרמלית וכן אם היתה רה"ר היה מטלטל מרשות הרבים לכרמלית ולא הוי דומיא דשערי גינה דאמרי כי האי גוונא: **אין** חוקקין. והוי מקום פטור והא דקאמר ומניחו באיסקופה הוא הדין ברשות הרבים אלא דסתמא לא מינטר בקרקע משום הכי לא נקיט לה: **רבי** יוסי אומר אימור נהגו בו והתירו להם. ואם תאמר והא אמרינן בנדרים בפרק ואלו נדרים (דף פח.) ובפרק מקום שנהגו (פסחים דף נא.) דברים המותרים ואסרים נהגו בהם איסור אי אתה רשאי להתירן בפניהם ויש לומר דהיינו כשידעים שמותר ומתמירין על עצמן שלא יבגדו בני אדם להקל ובאן להתיר איסור אבל אם מתמירין מתמת טעות מותר להתיר בפניהם[1]: **כי פליגי בשאין נימל באגודו.**

ר"י מפרש דדוקא הכא שרי משום דבראשו גלוסטרא אבל באין בראשו גלוסטרא מודה דאסור אפי' קשור בדלת וסבירא ליה כרבנן דרבי יהודה בנגר הנגרר אי נמי סבירא (ב) ליה כר' יהודה דשרי בנגרר והכא מיירי בקשור בעינרא דשא דמודה רבי יהודה בשאינו ניטל באגודו כדמוכח בסמוך ומשום הכי בעי במתניתין שיהא בראשו גלוסטרא

אלא אם כן עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים דברי רבי מאיר אמרו לו מעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח רבי יוסי אומר שוק של צמרים היה: תנו רבנן פתחי שערי גינה בזמן שיש להן בית שער מבפנים פותח ונועל מבפנים מבחוץ פותח ונועל מבחוץ מכאן ומכאן פותח ונועל כאן וכאן אין להן לא לכאן ולא לכאן אסורין כאן וכאן וכן חנויות הפתוחות לרה"ר בזמן שהמנעול למטה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל ומחזירו לאיסקופה ובזמן שהמנעול למעלה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו במנעול למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף בזמן שהמנעול למעלה מעשרה טפחים מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו או בחלון שעל גבי הפתח אם יש בחלון ארבעה על ארבעה אסור מפני שהוא כמוציא מרשות לרשות מדקאמר וכן חנויות מכלל דבאיסקופת כרמלית עסקינן האי מנעול היכי דמי אי דלית ביה ארבעה מקום פטור הוא ואי אית ביה ארבעה בהא לימא רבנן אף בזמן שהמנעול למעלה מי' מביא מפתח מע"ש ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה או לחלון שעל גבי הפתח והא קא מטלטל מכרמלית לרה"י אמר אביי לעולם דאין בו ארבעה ויש בו לחוק ולהשלימו לד' ובהא פליגי [1]דר"מ סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי אין חוקקין להשלים אמר רב ביבי בר אביי ש"מ מהא מתניתא תלת ש"מ חוקקין להשלים וש"מ הדר ביה ר"מ משערי גינה ושמעת מינה מדרבנן איתא לדרב דימי [2]דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן מקום שאין בו ארבעה על ארבעה מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו: **מתני'** גנר שיש בראשו גלוסטרא רבי אליעזר אוסר ורבי יוסי [3]מתיר אמר רבי אליעזר מעשה בכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו היתר עד שבא רבן גמליאל והזקנים ואסרו להן ר' יוסי אומר איסור נהגו בו ובא רבן גמליאל והזקנים והתירו להן: **גמ'** בניטל באגודו כ"ע לא פליגי כי פליגי בשאינו

ויש בו לחוק. כתוך הדלת אצל ראש המנעול בעוביו של דלת והבשלים ראש המנעול לארבעה: **חוקקין להבשלים.** רואין אותו כאילו חקוק: **אין חוקקין.** הלכך מקום פטור בעלמא הוא: **הדר ביה רבי מאיר משערי גינה.** מדקא שרי לעמוד [2](ברשות הרבים ליטול מפתח מאיסקופת כרמלית ולהוליכו דרך חורין למנעול שלמטה מעשרה ולא גזר שמא יביאנו אצלו לרשות הרבים וש"מ סיפא נמי מדקא שרי לעמוד) על האיסקופה כרמלית וליטול מפתח במנעול למעלה מעשרה באיסקופת כרמלית ולהוליכו דרך חורין למנעול ולא גזר שמא יביאנו אצלו לאיסקופה שהיא כרמלית: **וש"מ מדרבנן.** [3] דאמרי אם יש ארבעה על ארבעה אסור ליטול מפתח מאיסקופה ונעול במנעול שהוא מקום פטור וליטלו משם ולהניחו בחלון שהוא רשות היחיד משום דקא מחליף מאיסקופה כרמלית לחלון שהוא רשות היחיד על ידי הנחת מקום פטור: **איפא לדרב דימי.** דאמר ובלבד שלא יחליפו: **מתני' גנר.** קנילי"ת שמוחכין אותו בחור שבאיסקופה לנעול הדלת: **שיש בראשו גלוסטרא.** שראשו עבה ורחוי לבוכנא לכתוש ולשחוק בו פלפלין ואפילו הכי דתורת כלי עליו ר"א אוסר אלא אם כן קשור ותלוי בדלת כדמפרש בגמרא: **ורבי יוסי מתיר.** דתורת כלי עליו משום גלוסטרא ולא מיחזי כבורה: **גמ' בניטל באגודו.** כשהוא קשור ותלוי בחבל של קיימא ורחוי לבטלו על ידי אותו חבל ואינו נפסק בידיה: **כולי עלמא לא פליגי.** דשרי לכיון דקשור ותלוי יפה מוכחא מלתא דלנעול קאי ולא מיחזי כבורה: כשאין

עין משפט נר מצוה

נ א מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה י' סמג לאוין סה טושע"ע ס"ת סי' שיג סעיף ה:

רבינו חננאל

דברי ר' מאיר. אמרו לו מעשה בשוק של פטמין וכו'. ת"ר פיתחי גינה בזמן שיש לה שער מבפנים כו'. [אין לחם לא מבאן ולא מבאן, וכן חנויות הפתוחות לרשות"ר בזמן שהמנעול כו'] האי מנעול היכי דמי אי דלית ביה ד' מקום פטור הוא. אי דאית ביה ד' בהא נימרו רבנן למעלה מעשרה ולמחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה. הא קא מטלטל מכרמלית לרשות היחיד. ופריק אביי לעולם דלית ביה ד' ויש בה לחוק ולהשלימו לד'. ר' מאיר סבר חוקקין להשלים. ורבנן סברי אין חוקקין להשלים ובמקום פטור הוא. אמר בר ביבי בר אביי ש"מ מהא מתני' תלת כו'. מתני' גנר שיש בראשו גלוסטרא רבי אליעזר אוסר, ורבי יוסי מתיר. כנגר הניטל באיגודו. פירש הניטל באיגודו אם קשור בדלת(ה) כדבר שיכול להעמידו דברי הכל מותר. כי פליגי

מסורת הש"ס

(א) [נעיל יח: לג: שבת ז: ק. יומא יח:]. (ב) שבת ח: לעיל ט. עז. פה: [פז.]. (ג) ל"ל כגינה. רש"ש. (ד) כפ"ח פיט. ה) רש"ל מ"ר. (ו) [וע"ע תוס' פסחים דף נא. ד"ה לא אתה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פותח וטועל מבפנים וכו' כשהוא מבחוץ הפ"ר: (ב) ד"ה למחר פותח וטועל וכו' עומד ברשות הרבים ומטלטל כל"ל ותיכת ועל האיסקופה מתוק: (ג) ד"ה ומניחו במנעול וכו' למנעול קא מפיק: (ד) ד"ה וש"מ מדרבנן דאמרי אם יש בחלון ארבעה: (ה) תוס' ד"ה כי פליגי וכו' לא נמי פכיל להו כרי יהודה:

לעזי רש"י

שרדור"א [שירדור"א]. מנעול. קבילי"א [קיבל"א]. יתד (לסגירת הדלת).

מוסף רש"י

חוקקין להשלים. דכר שלין בו שיעור רש סם עיני ורחב לחקוק ולהשלים לכשעיור, אמרינן כמאן דחקוק דמי (שבת ז:). מקום שאין בו ד' על ד'. טפחים ריחב ועומד בין רה"י לרה"ר ויש לו היכר בנון נבוה מן האדמה ג' ואילו היה ריחב ד' היה נקרא רשות לעצמו והרי כרמלית ואסור לכתף ולכתף, אבל עכשיו נקרא מקום פטור ומותר לכתף ולכתף לכתף עליו תשא שלהן (לעיל עז:) הואיל וליכא מקום תשוב לאי רשות כאנפי נפשיה הוא ובטיל לגבה ולהכא (לעיל ט:). ובלבד שלא יחליפו. אלא לימרו דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד ואתי למיסרי הוצאה בשבת (שם:) ורבנן הא, דאיכא חיובא ליכא לפטרינן עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו, וכבר עקירה מרה"ר גמורה והנחה למקום פטור, ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"ר גמורה (לעיל עז.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com